

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1096

Vragen van de leden **Van der Molen, Van Helvert** (beiden CDA) en **Paternotte** (D66) aan de Minister voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over het bericht *'Internationale steun voor Einstein Telescope groeit; «Toponderzoeksproject met een wereldwijde impact»* (ingezonden 23 november 2020).

Antwoord van Minister **Van Engelshoven** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 14 december 2020).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Internationale steun voor Einstein Telescope groeit; «Toponderzoeksproject met een wereldwijde impact»»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat het parlement van Noordrijn-Westfalen een motie heeft aangenomen om de zaak in Berlijn in een stroomversnelling te brengen? Heeft u, mede naar aanleiding van deze motie, al van uw Duitse ambtsgenoot vernomen of Duitsland formeel politieke steun gaat geven?

Antwoord 2

Ja, dat klopt. Het parlement van Noordrijn-Westfalen heeft inderdaad een motie aangenomen met betrekking tot de Einstein Telescoop. Ik heb een gesprek gehad op 25 november jl. met de Minister van Wetenschap in Noordrijn-Westfalen, mevrouw Pfeiffer-Poensgen, over de Einstein Telescoop. Dit gesprek was gepland in het kader van de regeringsconsultaties tussen Nederland en Noordrijn-Westfalen. Wij spraken af nauw contact met elkaar te houden over de Einstein Telescoop.

¹ De Limburger, 11 november 2020, «Internationale steun voor Einstein Telescope groeit; «Toponderzoeksproject met een wereldwijde impact»», https://m.limburger.nl/cnt/dmf20201111_93517696

Vraag 3

Klopt het dat Italië reeds € 17 miljoen beschikbaar heeft gesteld om Sardinië geschikt te maken als potentiële locatie voor Einstein Telescoop en dat ze dit hebben gedaan door de staatsschuld verder te vergroten?

Antwoord 3

Het is mij bekend dat op beide locaties, zowel in Italië als de Euregio, middelen ter beschikking worden gesteld voor het onderzoek naar de geschiktheid van de locatie. Mij is op dit moment niets bekend over de dekking van de Italiaanse middelen. Dit behoort ook tot de begrotingsautonomie van een land.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u de berichtgeving dat Italië de staatsschuld bereid is op te laten lopen om de Einstein telescoop als wetenschappelijke infrastructuur binnen te halen?

Antwoord 4

Zie antwoord bij vraag 3.

Vraag 5

Hoe verhoudt het voornemen van de Italiaanse overheid naar uw mening zich tot de Nederlandse bijdrage aan het Europees Herstelfonds? Bent u bereid in overleg te treden met uw Italiaanse ambtsgenoot over deze zaak?

Antwoord 5

Lidstaten hebben tijdens de Europese Raad van 21 juli jl. een akkoord bereikt over de oprichting van de Europees Recovery and Resilience Facility, en over de wijze waarop dit fonds gefinancierd wordt. De voorwaarden voor hoe lidstaten middelen uit de RRF mogen inzetten, worden vastgelegd in een verordening. De onderhandelingen over deze verordening met het Europees parlement zijn op moment van schrijven nog niet afgerond. De lidstaten zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor het opstellen van de herstelplannen bestaande uit hervormingen en publieke investeringsprojecten, binnen de geldende juridische kaders uit de verordening. Het is in eerste instantie aan de Commissie om te beoordelen of de plannen aan de voorwaarden voldoen. Ik ben daarom niet voornemens in overleg te gaan met mijn Italiaanse ambtsgenoot over deze zaak.

Vraag 6

In hoeverre zorgt dit volgens u voor een ongelijk speelveld voor de Euregio in vergelijking met die van Sardinië?

Antwoord 6

Het Herstelfonds is opgericht om met name de zwaarst getroffen landen in de EU te ondersteunen in het herstel. Daar is de EU als geheel bij gebaat. Het speelveld van de Einstein Telescoop beperkt zich vooral tot de kwaliteit van het bod bij de keuze voor de locatie van de Einstein Telescoop. De criteria daarvoor moeten nog worden opgesteld.

Vraag 7

In hoeverre heeft het nu al beschikbaar stellen van middelen invloed op het gunningsproces of is dit pas relevant als in 2023 door beide regio's een bid ingeleverd moet worden?

Antwoord 7

Het gunningsproces moet nog worden ontworpen. Het door de wetenschappers voorgestelde tijdpad in de ESFRI-aanvraag gaat ervan uit dat de bidbooks in het eerste kwartaal van 2024 ingediend moeten worden, met een besluit in het najaar van 2024. In de aanloop naar het indienen van de bidbooks moet helderheid komen over de noodzakelijke middelen. Hierover wordt de Kamer tegen die tijd over geïnformeerd.

Vraag 8

Klopt het dat ministeries in de eerste tranche van het Groeifonds projecten voor mogen dragen? Overweegt u om de Einstein Telescoop hiervoor voor te dragen?

Antwoord 8

Om alle ruimte te bieden voor de Kamerbehandeling van het Nationaal Groeifonds is besloten om de projectvoorstellen uiterlijk 1 januari 2021 naar de beoordelingscommissie door te geleiden. Tot die tijd worden er geen mededelingen gedaan over ingediende projecten. Dat geeft de indieners ook meer tijd om hun voorstel te vervolmaken. De voorstellen worden voorafgaand aan deze doorgeleiding getoetst aan de toegangspoortcriteria, zoals beschreven in de brief aan uw Kamer betreffende het Groeifonds van 7 september jl.² Het kabinet streeft ernaar om deze kabinetsperiode, indien mogelijk, een eerste aantal concrete projectvoorstellen te honoreren. In het voorjaar van 2021 zal de volgende ronde van start gaan.

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/10/30/kamerbrief-over-planning-eerste-ronde-nationaal-groeifonds>